Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U000647

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 25-01-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Федорова Тетяна Сергіївна
2. Tetiana Fedorova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0868-4510

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Економіка

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 051 Економіка

Дата захисту: 27-02-2024

Спеціальність за освітою: 051 Економіка

Місце роботи здобувача: Товариство з обмеженою відповідальністю "Ясні зорі"

Код за ЄДРПОУ: 31358742

Місцезнаходження: вул. Заводська, 38, с. Чубівка, Подільський р-н., 66362, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 41.088.035

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний технологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071062

Місцезнаходження: вул. Канатна, буд. 112, Одеса, 65039, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний технологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071062

Місцезнаходження: вул. Канатна, буд. 112, Одеса, 65039, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06, 06.71.07, 06.81.30

Тема дисертації:

1. Формування оптимальної структури капіталу підприємств агропродовольчої галузі
2. Formation of the optimal capital structure of agro-food industry enterprises

Реферат:

1. Дисертаційна робота присвячена науковому обґрунтуванню процесу формування оптимальної структури капіталу підприємств агропродовольчої галузі в умовах невизначеності. Метою дисертаційної роботи є розроблення теоретико-методичних засад і науково-практичних рекомендацій щодо формування оптимальної структури капіталу підприємств агропродовольчої галузі, що сприятиме зростанню їх вартості, в умовах невизначеності. Об’єкт дослідження – організаційно-економічні процеси формування оптимальної структури капіталу підприємств агропродовольчої галузі України. Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та практичних засад формування оптимальної структури капіталу підприємств агропродовольчої галузі України. У роботі визначено функції, особливості та цілі формування оптимальної структури капіталу. Проаналізовано наявні підходи та принципи формування оптимальної структури капіталу з визначенням особливостей кожного з них, а також проведено ретроспективний аналіз еволюційної трансформації підходів до визначення поняття оптимальної структури капіталу. Систематизовано основні науково-методичні підходи оцінки оптимальної структури капіталу підприємств

агропродовольчої галузі, які декомпоновано на основі структурного аналізу та систематизовано підходи оцінки складових капіталу підприємства.. Виділено основні інституціональні передумови трансформації моделей максимізації ефективності формування і використання капіталу, шляхом виокремлення у багатовимірному континуумі агропродовольчої галузі екзогенних та ендогенних факторів оптимізації структури капіталу, що дало змогу окреслити комплексну екзо-ендогенну систему оптимізації структури капіталу із взаємозалежними складовими. Проведено ґрунтовний аналіз стану підприємств агропродовольчої галузі та встановлено основні стратегічні вектори їх розвитку, що враховують сучасний стан агропродовольчої галузі на основі ретроспективного аналізу розвитку окремих його складових та визначення тенденцій трансформації. Окреслено вплив зміни кон'юнктури продовольчих та фінансових ринків на формування капіталу підприємств із врахуванням особливостей розвитку агропродовольчої галузі та викликів, пов'язаних із поточними умовами функціонування, що знаходять відображення у трансформації моделей ведення господарювання із урахуванням адаптації до агресивних зовнішніх факторів. Проведено діагностування оптимальності та ефективності структури капіталу підприємств агропродовольчої галузі, в рамках якого розраховано основні мультиплікатори діяльності підприємств-лідерів агропродовольчого ринку, що відбивають загальні ринкові тенденції та трансформування діяльності з метою адаптації до динамічних ендогенних умов. Побудовано графік, що відображає найменшу вартість залучення джерел фінансування при різних варіантах пропорційного співвідношення за моделлю WACC. Представлено світоглядні принципи синергетичної моделі для оптимізації структури капіталу, спрямовані на врахування тиску зовнішніх та недостатньої ефективності внутрішніх факторів. Поточні підходи не є ефективними у нівелюванні ризиків, тому рекомендується впровадження нових форм спільного використання пасивів для досягнення синергетичного ефекту та оптимізації структури капіталу. Це сприятиме максимізації використання ресурсів та досягненню оптимальної капітальної структури для підприємства. Запропоновано низку соціально-економічних стратегій для реалізації синергетичної моделі оптимізації структури капіталу, спрямованих на впровадження єдиного механізму взаємодії всіх учасників ринку. Побудована ризик-орієнтована модель доводить вплив складових капіталу на формування вірогідності банкрутства, що підтверджує необхідність пошуку нових способів взаємодії учасників ринку, оскільки класичні підходи в рамках сучасного агропродовольчого континууму не є дієвими та ефективними. Окреслено протиріччя в системі діяльності підприємств агропродовольчої галузі та запропоновано синергетичну модель у якості вирішення ендогенного тиску на діяльність підприємств, яка полягає у перебудові структури взаємовідносин учасників ринку, шляхом підвищення рівня взаємодії за допомогою організаційних та фінансових інструментів, що дозволить кожному із учасників, підвищуючи власну ефективність, сприяти підвищенню ефективності інших учасників, таким чином утворюючи ефект синергетичності. Ідентифіковано складові синергетичної моделі та їх роль у системі синергетичного моделювання. Розроблено загальну схему прикладних механізмів удосконалення оптимальної структури капіталу, в рамках якої охарактеризовано відповідні соціально-економічні ефекти від впровадження. Запропоновано прикладний інструментарій побудови синергетичної моделі формування оптимальної структури капіталу та сформовано прогнозні напрями позитивного впливу після її впровадження з урахуванням впливу на формування вартості підприємства. Доведено ефективність та дієвість синергетичного підходу у розрізі мінливих умов та викликів сучасного агропродовольчого континуума.

2. The dissertation is devoted to the scientific justification of the process of forming the optimal capital structure of enterprises in the agri-food industry under conditions of uncertainty. The purpose of the dissertation is to develop theoretical and methodological foundations and scientific and practical recommendations for the formation of the optimal capital structure of enterprises of the agri-food industry, which will contribute to the growth of their value, in conditions of uncertainty. Object of research - organizational and economic processes of formation of the optimal capital structure of enterprises of the agro-food industry of Ukraine. The subject of the study is a set of theoretical, methodological and practical foundations for the formation of the optimal capital structure of enterprises of the agro-food industry of Ukraine. The work defines the functions, features and goals of the formation of the optimal structure of capital. The existing approaches and principles of the formation of the

optimal capital structure with the definition of the features of each of them are analyzed, and a retrospective analysis of the evolutionary transformation of approaches to the definition of the concept of the optimal capital structure is carried out. The main scientific and methodological approaches to assess the optimal structure of capital of enterprises of the agri-food industry have been systematized, which have been decomposed on the basis of structural analysis and approaches to assess the components of the enterprise's capital have been systematized. The main institutional preconditions of transformation of models of maximization of efficiency of formation and use of capital have been allocated, by isolating in the multidimensional continuum of the agri-food industry exogenous and endogenous factors of optimization of capital structure, which made it possible to outline a complex exo-endogenous system of optimization of capital structure with interdependent components. A thorough analysis of the state of enterprises of the agri-food industry has been carried out and the main strategic vectors of their development have been established, taking into account the current state of the agri-food industry on the basis of a retrospective analysis of the development of its individual components and the determination of transformation trends. The influence of changes in the situation of food and financial markets on the formation of the capital of enterprises, taking into account the peculiarities of the development of the agro-food industry and the challenges associated with the current conditions of functioning, which are reflected in the transformation of management models, taking into account the adaptation to aggressive external factors, has been outlined. Diagnostics of optimality and efficiency of the capital structure of enterprises of the agri-food industry was carried out, within the framework of which the main multipliers of the activities of enterprises-leaders of the agri-food market were calculated. A graph is plotted that reflects the lowest cost of attracting funding sources in different versions of the proportional ratio according to the WACC model. The worldview principles of the synergistic model for optimizing the structure of capital are presented, aimed at taking into account the pressure of external and insufficient efficiency of internal factors. Current approaches are not effective in mitigating risks, so it is recommended to introduce new forms of sharing liabilities to achieve a synergistic effect and optimize the structure of capital. A number of socio-economic strategies for implementing a synergistic model of capital structure optimization aimed at introducing a single mechanism of interaction of all market participants have been proposed. It outlines contradictions in the system of activity of enterprises of the agri-food industry and proposes a synergistic model as a solution of endogenous pressure on the activity of enterprises, which consists in restructuring the structure of relations of market participants by increasing the level of interaction with the help of organizational and financial instruments, which will allow each of the participants, increasing their own efficiency, to contribute to increasing the efficiency of other participants, thus forming the effect of synergy. The components of the synergistic model and their role in the synergistic modeling system were identified. A general scheme of applied mechanisms for improving the optimal structure of capital has been developed. An applied toolkit for constructing a synergistic model for the formation of an optimal capital structure is proposed. The effectiveness and efficiency of the synergistic approach in the context of changing conditions and challenges of the modern agri-food continuum has been proved.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Дідух С. М., Федорова Т. С. Структура капіталу підприємства: теоретичні підходи та напрямки оптимізації в сучасних умовах. Економіка і регіон. 2022. Т. 4, № 87. С. 174–180.

- Дідух С., Федорова Т. Обґрунтування бюджетних рішень щодо оптимізації структури капіталу в сучасних умовах. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2022. Т. 7, № 4. С. 256–261.
- Федорова Т. С. Показники оптимальності структури капіталу агропродовольчих підприємств. Цифрова економіка та економічна безпека. 2023. № 5 (05). С. 26–32.
- Федорова Т. С., Мініна В. О. Розвиток малого та середнього бізнесу в системі глобальних конкурентних відносин. Зовнішньоекономічна діяльність України в системі глобальних конкурентних відносин: агропродовольчий вимір : монографія /авт.: О .І. Павлов, В. А. Самофатова, Т. А. Кулаковська [та ін.]; за ред. О. І. Павлова. Одеса: Астропринт, 2019. С. 87□103
- Федорова Т. С., Мініна В. О., Дідух С. М. Оцінка оптимальної структури капіталу агрохолдингів України (Kernel Holding S.A., MHP S.A.). Економіка харчової промисловості. 2017. Том № 3 (9). С. 36□44
- Федорова Т. С. Сучасний стан та тенденції розвитку галузей АПК України. Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття: матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції (15□16 жовтня 2020 р.). Одеса (електрон. збірник): ОНАХТ. С. 122□125
- Федорова Т. С. Структура капіталу як предмет економічного дослідження: сутність та особливості формування. Матеріали 80 наукової конференції науково-педагогічного складу ОНАХТ (м. Одеса, 14□17 квітня 2020 р.). Одеса (електрон. збірник), 2020. С. 326□328
- Федорова Т. С. Агропромисловий комплекс України в системі світового господарства. Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття: матеріали IX Міжнародної науково-практичної конференції (19□20 жовтня 2021 р.) Одеса (електрон. збірник): ОНАХТ. С. 119□122
- Федорова Т. С. Особливості розвитку та функціонування вертикально-інтегрованих підприємств в Україні. Матеріали 82 наукової конференції науково-педагогічного складу ОНТУ (м. Одеса, 19□22 квітня 2022 р.). Одеса (електрон. збірник), 2022. С. 318□320
- Федорова Т. С. Алгоритм оптимізації структури капіталу підприємств. Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття: матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції (19□20 жовтня 2022 р.). Одеса (електрон. збірник): ОНТУ. С. 112□114
- Федорова Т. С. Актуальні напрямки оптимізації структури капіталу агропродовольчих підприємств в сучасних умовах. Антикризове регулювання економіки у 2023 році: теорія та практика в умовах європейської інтеграції України: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Одеса, 17 лютого 2023 р.) / відп. за випуск д. е. н., проф. С. О. Якубовський. Львів-Торунь: Liha-Pres, 2023. С. 92□96

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дідух Сергій Мирославович

2. Sergiy M. Didukh

Кваліфікація: д. е. н., доц., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1534-0975

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний технологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071062

Місцезнаходження: вул. Канатна, буд. 112, Одеса, 65039, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Варченко Ольга Миронівна
2. Ольга М. Варченко

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.07.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9090-0605

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Білоцерківський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493712

Місцезнаходження: пл. Соборна, буд. 8/1, Біла Церква, Білоцерківський р-н., 09100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Баланюк Іван Федорович
2. Ivan Balaniuk

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.07.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8320-6383

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Івано-Франківський коледж Державного вищого навчального закладу "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"

Код за ЄДРПОУ: 39257241

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, 1, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Згадова Наталія Сергіївна
2. Nataliia Zghadova

Кваліфікація: к. е. н., доц., 21.04.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4585-9620

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний технологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071062

Місцезнаходження: вул. Канатна, буд. 112, Одеса, 65039, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Купріна Наталія Михайлівна
2. Nataliya M. Kuprina

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4645-545

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний технологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071062

Місцезнаходження: вул. Канатна, буд. 112, Одеса, 65039, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Кулаковська Тетяна Анатоліївна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Кулаковська Тетяна Анатоліївна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Федорова Тетяна Сергіївна
Реєстратор	УкрІНТЕІ

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна